

13 Μαΐου, 1992

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΟΥΛΛΑ ΑΝΔΡΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,

Αιτήτρια,

ν.

ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΑΡ. 3),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 810/91).

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος —
Προσβαλλόμενες πράξεις — Παράλειψη απάντησης —
Συνεχιζόμενη παράλειψη κατά παράβαση του Άρθρου 29 του
Συντάγματος — Δύναται να προσβληθεί με προσφυγή, παρά την
5 επανειλημμένη προσβολή και ακύρωσή της από το Ανώτατο
Δικαστήριο, εφόσον η παράλειψη συνεχίζεται.

Ο Δήμος Λεμεσού, κατά παράβαση του Άρθρου 29 του
Συντάγματος, παρέλειψε να απαντήσει στην αίτηση της αιτήτριας
10 για έκδοση άδειας οικοδομής. Η παράλειψη αυτή προσβλήθηκε
κατ' επανάληψη στις προσφυγές αρ. 1043/90, 515/91, 540/91 και
κρίθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο ως παράνομη και αντίθετη
προς το Σύνταγμα, και παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε
εκτελεστεί. Η παράλειψη συνεχίστηκε με αποτέλεσμα την
15 καταχώριση και αυτής της προσφυγής.

Οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν πως, μετά την πρώτη
απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 1043/90,
δημιουργήθηκε δεδικασμένο που αποκλείει τη δυνατότητα
20 επανεξέτασης του ίδιου θέματος από το Ανώτατο Δικαστήριο,
γιατί δεν υπήρχε πια αντικείμενο για ακύρωση, εφόσον η συνέχιση
της παράλειψης απλώς συνιστά μη συμμόρφωση με απόφαση του
Ανωτάτου Δικαστηρίου.

25 Περαιτέρω, οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν πως, και αν
ακόμα γίνει δεκτό πως επιτρέπεται μία προσφυγή παρά την

έκδοση προηγούμενης απόφασης για το θέμα, εντούτοις δεν επιτρέπονται τρεις ή περισσότερες προσφυγές.

Σύμφωνα με τη θέση όμως, που εκφράστηκε από την αιτήτρια, το δεδικασμένο, που δημιούργησε η απόφαση στην προσφυγή 1043/90, αφορούσε μόνο την παράλειψη μέχρι την ημέρα καταχώρησης της πιο πάνω προσφυγής.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αποδεχόμενο την προσφυγή, αποφάσισε:

Εξέτασα με μεγάλη προσοχή τα επιχειρήματα των δύο πλευρών και συμφωνώ απόλυτα με το περιεχόμενο της απόφασης του Δικαστή Κωνσταντινίδη στην προσφυγή 540/91, καθώς και με το σκεπτικό της, με την οποία ο Δικαστής δέχτηκε την προσφυγή. Η απόφαση εκδόθηκε στις 24/3/92 με τους ίδιους ακριβώς διαδίκους και το ίδιο ακριβώς ερώτημα και επίδικα θέματα. Στην απόφαση εκείνη γίνεται διεξοδική ανάλυση των θέσεων των διαδίκων και λεπτομερής αναφορά σε όλα τα σημεία που εγείρονται, με παράθεση όλων των σχετικών αυθεντιών. Θεωρώ περιττό να επαναλάβω την ανάλυση και τους λόγους, που περιέχονται στην απόφαση εκείνη.

Το δεύτερο σημείο, το οποίο ήγειρε ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση, τέθηκε στις διευκρινίσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και η άλλη πλευρά δεν είχε την ευκαιρία να απαντήσει επί του σημείου τούτου. Περιπλέον, το πιο πάνω απόσπασμα δεν υποστηρίζεται από αυθεντίες, ούτε και ο δικηγόρος του Δήμου υποστήριξε το πιο πάνω σημείο με αναφορά σε οποιοσδήποτε νομικές αυθεντίες και δεν είμαι διατεθειμένος να βασιστώ επί νομικού θέματος, το οποίο δεν υποστηρίζεται από αυθεντίες και χωρίς να έχω ακούσει επιχειρήματα και από την άλλη πλευρά.

Καταλήγω στην αποδοχή της προσφυγής με δήλωση ότι, η συνεχιζόμενη, μέχρι σήμερα, παράλειψη του Δήμου Λεμεσού να αποφασίσει πάνω στην αίτηση της αιτήτριας είναι παράνομη και αντίθετη προς το Σύνταγμα και παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Αναφερόμενη Υπόθεση:

Ozturk v. Republic and Another 2 R.S.C.C. 35.

Προσφυγή.

5 Προσφυγή κατά της παράλειψης του καθ' ου η αίτηση Δήμου να αποφασίσει σχετικά με την αίτηση της Αιτήτριας, ημερομηνίας 21.5.1990, για άδεια οικοδομής σε κτήμα της στην οδό Αιγίνης στη Λεμεσό.

Π. Παπαφιλίππου, για την αιτήτρια.

10 *Γ. Ποταμίτης με Φ. Ποταμίτη, για τον/την καθ' ου/ης η αίτηση.*

Cur.adv.vult.

15 ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή η αιτήτρια ζητά την πιο κάτω θεραπεία:-

"Δήλωση του Δικαστηρίου ότι, η συνεχιζόμενη μέχρι σήμερα παράλειψη του Δήμου Λεμεσού:

20

(ι) να αποφασίσει επί της αιτήσεως της Αιτητριας, ημερ. 21.5.1990, για άδεια οικοδομής επί του κτήματός της υπ' αρ. εγγραφής 50919, τεμ.106/1/1/2, Φυλ./Σχ.ΛΙΧ/1.2.111, που βρίσκεται στην οδό Αιγίνης και Ομονοίας στην Λεμεσό.

25

(ιι) να γνωστοποιήσει εγγράφως προς την αιτήτρια τυχούσαν απόφασίν του, εντός 30 ημερών από της ημερομηνίας της εν λόγω ενστάσεως.

30

είναι παράνομος και αντίθετος προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παραλείφθη έπρεπε να είχαν εκτελεσθεί."

35 Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα εξής: Την 21/5/90, η αιτήτρια υπέβαλε στο Δήμο Λεμεσού αίτηση για την έκδοση άδειας οικοδομής. Ο Δήμος δεν απάντησε, και την 28/11/90 η αιτήτρια καταχώρησε την προσφυγή υπ' αριθμό 1043/90. Η παράλειψη συνεχίστηκε και μετά την 40 καταχώρηση της προσφυγής εκείνης, και στις 30/5/91 καταχωρήθηκε η προσφυγή υπ' αριθμό 515/91. Η παράλειψη συνεχίστηκε και μετά την άσκηση της

προσφυγής εκείνης και στις 12/6/91 καταχωρήθηκε η προσφυγή υπ' αριθμό 540/91. Η παράλειψη εξακολούθησε να συνεχίζεται και μετά την καταχώρηση των πιο πάνω προσφυγών, και στις 26/8/91 καταχωρίστηκε η παρούσα προσφυγή με αίτημα την έκδοση δήλωσης ότι, η 5 συνεχιζόμενη παράλειψη του Δήμου "είναι παράνομος και αντίθετος προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί".

Με την απόφασή του το Ανώτατο Δικαστήριο, στην 10 προσφυγή 1043/90, με ημερομηνία 10/7/91, έκρινε ότι, η παράλειψη του Δήμου συνιστούσε μη συμμόρφωσή του προς τις διατάξεις του άρθρου 29 του Συντάγματος και ότι, δεν θα έπρεπε να είχε γίνει και ότι, οτιδήποτε παρελείφθη όφειλε να είχε εκτελεστεί. Στις 24/3/92 15 εκδόθηκε απόφαση στην προσφυγή υπ' αριθμό 540/91, από το Δικαστή Κωνσταντινίδη, ο οποίος με την εμβριθή απόφασή του κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, η συνεχιζόμενη παράλειψη του Δήμου Λεμεσού, να αποφασίσει πάνω στην αίτηση της αιτήτριας, είναι 20 παράνομη και αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί.

Στις 22/4/92 ο Δικαστής Αρτέμης έκδοσε την απόφαση στην προσφυγή υπ' αριθμό 515/91, με την οποία 25 υιοθετούσε το σκεπτικό της απόφασης του Δικαστή Κωνσταντινίδη στην προσφυγή 540/91 και έκρινε ότι, η συνεχιζόμενη παράλειψη του Δήμου Λεμεσού, να αποφασίσει πάνω στην αίτηση της αιτήτριας, είναι 30 παράνομη και αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί.

Σε συντομία, είναι η θέση του Δήμου, πως η δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει εξαντληθεί με την έκδοση της απόφασης στην προσφυγή 1043/90. Το 35 αίτημα για έκδοση άδειας οικοδομής ήταν ένα και η μία απάντηση σ' αυτό κρίθηκε αντισυνταγματική και ακυρώθηκε και δημιούργησε έτσι δεδικασμένο, που αποκλείει κάθε δυνατότητα επανεξέτασης του ίδιου θέματος από το Ανώτατο Δικαστήριο. Η παράλειψη 40 συγχωνεύτηκε στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έτσι που να μην υπάρχει πιά αντικείμενο για ακύρωση. Η συνέχισή της, απλώς συνιστά μη συμμόρφωση προς την

απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Είναι η θέση της αιτήτριας πως, το δεδικασμένο, που δημιούργησε η απόφαση στην προσφυγή 1043/90, 5 αφορούσε μόνο την παράλειψη μέχρι την ημέρα της καταχώρησης της πιο πάνω προσφυγής και από την ημέρα εκείνη η συνεχιζόμενη παράλειψη παραμένει ακάλυπτη από τη δικαστική απόφαση. Ο χρόνος καταχώρησης της προσφυγής, σύμφωνα με τη θέση της αιτήτριας, είναι ο 10 μόνος ρυθμιστικός παράγοντας για την περίπτωση του "δεδικασμένου", σε περίπτωση συνεχιζόμενης παράλειψης.

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του Δήμου ανέφερε ότι καταβλήθηκαν πολλές προσπάθειες για απόφαση 15 στην αίτηση της αιτήτριας, αλλά, λόγω πάρα πολλών δυσχερειών, κατέστη αδύνατη η λήψη απόφασης και ότι θα πρέπει να θεωρηθεί ότι, ο Δήμος δεν παρέλειψε, απ' εκεί και πέρα, την εκπλήρωση της υποχρέωσής του. Οποιοσδήποτε όμως δυσκολίες και αν είχαν εμφανιστεί, 20 κατά την εξέταση της αίτησης, ο Δήμος είχε υποχρέωση να αποφασίσει, κατά πόσο να εκδόσει ή απορρίψει την αίτηση για έκδοση άδειας οικοδομής.

Το τελικό αποτέλεσμα είναι, πως ο Δήμος δεν είχε 25 αποφασίσει και επομένως δεν είχε εκπληρώσει την υποχρέωσή του. Ο δικηγόρος του Δήμου, βασίστηκε στην υπόθεση *Turhan M. Ozturk v. The Republic (Public Service Commission) and Another*, 2 R.S.C.C. 35. Τα γεγονότα της πιο πάνω υπόθεσης είναι εντελώς 30 διαφορετικά. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας είχε καταλήξει σε απόφαση που αφορούσε τουρκοκύπριο, χωρίς όμως την ειδική πλειοψηφία που απαιτεί το άρθρο 125.3(3) του Συντάγματος. Αποφασίστηκε ότι, αν και η απόφαση δεν, ήταν έγκυρη, συνιστούσε πράξη προσβλητή 35 μέσα στην έννοια του άρθρου 146 του Συντάγματος και όχι παράλειψη.

Εξέτασα με μεγάλη προσοχή τα επιχειρήματα των δύο πλευρών και συμφωνώ απόλυτα με το περιεχόμενο της 40 απόφασης του Δικαστή Κωνσταντινίδη, στην προσφυγή 540/91, καθώς και με το σκεπτικό της, με την οποία ο Δικαστής δέχτηκε την προσφυγή. Η απόφαση εκδόθηκε, στις 24/3/92, με τους ίδιους ακριβώς διαδίκους και το ίδιο

ακριβώς ερώτημα και επίδικα θέματα. Στην απόφαση εκείνη γίνεται διεξοδική ανάλυση των θέσεων των διαδίκων και λεπτομερής αναφορά σε όλα τα σημεία που εγείρονται, με παράθεση όλων των σχετικών αυθεντιών. Θεωρώ περιττό να επαναλάβω την ανάλυση και τους λόγους που περιέχονται στην απόφαση εκείνη. 5

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του Δήμου, ήγειρε ένα νέο νομικό σημείο στην παρούσα προσφυγή, βασιζόμενος σε απόσπασμα της απόφασης του Δικαστή Κωνσταντινίδη στην προσφυγή 540/91 ότι, και αν δεχτούμε την άποψη ότι επιτρέπεται μια προσφυγή, παρόλον ότι εκδόθηκε προηγουμένως για το ίδιο θέμα άλλη ακυρωτική απόφαση, εντούτοις δεν επιτρέπονται τρεις ή περισσότερες προσφυγές. Το σχετικό απόσπασμά, της πιο πάνω απόφασης, αναφέρει τα εξής στη σελίδα 5: 10

"Κατά την πρώτη τάση, η παράλειψη της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την έκδοση απόφασης συνιστά, η ίδια, παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως, έστω και αν με την πρώτη ακυρωτική απόφαση είχε και πάλιν ακυρωθεί παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας. Εξηγούν όμως οι συγγραφείς, πως δε θεωρείται παραδεκτή και τρίτη ή άλλες διαδοχικές προσφυγές για συνεχιζόμενη παράλειψη της διοίκησης, μετά την απόφαση που είχε ως αντικείμενο την παράλειψη συμμόρφωσης προς το δεδικασμένο της πρώτης απόφασης. Κατά τη δεύτερη τάση, τυχόν δεύτερη απόφαση δεν θα έχει οτιδήποτε να προσθέσει στην πρώτη. Η νέα αίτηση θα έχει ως αντικείμενο αίτημα που κρίθηκε ήδη από τον ακυρωτικό δικαστή." 20 25 30

Το πιο πάνω σημείο το ήγειρε ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση, στις διευκρινίσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και η άλλη πλευρά δεν είχε την ευκαιρία να απαντήσει επί του σημείου τούτου. Περιπλέον, το πιο πάνω απόσπασμα δεν υποστηρίζεται από αυθεντίες, ούτε και ο δικηγόρος του Δήμου υποστήριξε το πιο πάνω σημείο με αναφορά σε οποιοσδήποτε νομικές αυθεντίες και δεν είμαι διατεθειμένος να βασιστώ επί νομικού θέματος το οποίο δεν υποστηρίζεται από αυθεντίες και χωρίς να έχω ακούσει επιχειρήματα και από την άλλη πλευρά. Οι 35 40

5 αυθεντίες, που είχαν εξεταστεί στην υπόθεση 540/91, αφορούσαν τις δύο τάσεις σχετικά με την παράλειψη της Διοίκησης να συμμορφωθεί προς την έκδοση απόφασης και ο Δικαστής Κωνσταντινίδης έκρινε ότι, η παράλειψη του Δήμου να αποφασίσει, πάνω στην αίτηση της αιτήτριας, είναι παράνομη και αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί. Έχω τη γνώμη, ότι ο πιο πάνω ισχυρισμός δεν ευσταθεί και απορρίπτεται.

10

15 Έτσι καταλήγω στην αποδοχή της προσφυγής με δήλωση ότι, η συνεχιζόμενη, μέχρι σήμερα, παράλειψη του Δήμου Λεμεσού να αποφασίσει, πάνω στην αίτηση της αιτήτριας, είναι παράνομη και αντίθετη προς το Σύνταγμα και ότι, παν ό,τι παρελείφθη έπρεπε να είχε εκτελεστεί.

20 Επίσης, επιδικάζω έξοδα υπέρ της αιτήτριας, τα οποία να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.